

Oponentský posudek magisterské diplomové práce

Název práce: Vyvolení židovského národa podle Starého zákona

Autorka práce: Anna Bayerová

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Beneš, Th.D.

Oponentka: ThDr. Marie Roubalová, Th.D.

1) Všeobecná charakteristika práce

Předložená magisterská práce z oboru biblické teologie je příspěvkem ke zkoumání pojetí vyvolení židovského národa. Autorka zpracovává nejdůležitější (z hlediska uvedeného tématu) část starozákonní literatury, jmenovitě knihu Genesis a Exodus.

Stěžejním cílem práce přitom je „popsat výjimečný vztah, který se vytvořil na základě Boží milosti mezi Bohem a jeho lidem.“ Pro dosažení tohoto cíle autorka používá metodu jednak využití výsledků dosavadního bádání (viz literatura), jednak vlastní práce s originálním textem Tanachu. Zájem autorky o primární hebrejský text jde do takové hloubky, že pracuje s nevokalizovaným hebrejským textem.

Práce obsahuje pět hlavních částí, jejichž obsah dostatečně charakterizují již samotné jejich názvy: (1) Smlouva s Noem a jeho povolání; (2) Smlouva s Abrahámem; (3) Život praotců po uzavření smlouvy; (4) Mojžíšovo narození a situace v Egyptě; (5) Uzavření smlouvy s Mojžíšem.

2) Hodnocení práce z hlediska obsahového zaměření a struktury

2.1. Obsahové zaměření práce

Zpracované téma je z hlediska přiměřené náročnosti i vlastního obsahového zaměření vhodné k předložení jako diplomová práce na katedře biblické teologie.

Autorka svou práci nazvala: „Vyvolení židovského národa podle Starého zákona“, soustředuje se však pouze na část Starého zákona, jmenovitě na knihy Genesis a Exodus. Toto užší vymezení tématu nepochybně přispělo k tomu, že bylo vůbec možné zkoumanou problematiku zpracovat v rozsahu předpokládaném pro diplomovou práci. Autorka zmiňuje toto užší pojetí tématu (byť velmi stručně) v rámci anotace. (V této souvislosti však působí poněkud nejednoznačně údaj, že téma bude omezeno pouze na pět knih Mojžíšových a následující věta: „práci jsem ukončila uzavřením Boží smlouvy pod Sínajem /Ex 34/“). Lze poznamenat, že údaj o bližším vymezení tématu by bylo vhodné uvést v úvodu práce.

V souvislostech s použitím pojmu „vyvolení“ v samotném názvu práce, může působit poněkud nevyváženě skutečnost, že slovo „vyvolení“ se v obsahu práce vyskytuje pouze v jednom případě (4.1. Boží vyvolení Mojžíše), zatímco pojem „smlouva“ je používán podstatně častěji (vyskytuje se v textu celkem pětkrát). Vyvolenost je nepochybně spjata se smlouvou; jde však o dva pojmy, jejichž vymezení a také vzájemný vztah by si zasloužil větší pozornosti již v první kapitole. Tento dílčí nedostatek je do určité míry vyvážen tím, že mnohé z toho je „roztroušeno“ v rámci celé práce.

2.2. Struktura práce a metody zpracování

Způsob zpracování práce a použité metody ukazují na zřejmé pochopení zpracovávané problematiky. Autorka v práci většinou uvádí pouze relevantní informace. Zdárně se vyhnula

zejména rozsáhlým úvodům jak k jednotlivým kapitolám tak i k celé práci.

Struktura předkládané práce z hlediska členění kapitol, podkapitol i samotného textu, je logická, přehledná a zcela odpovídá vytčenému cíli. Také názvy kapitol i podkapitol vystihují jejich obsah.

Způsob práce s odbornou literaturou (zejména uváděné odkazy) je většinou velmi pečlivý. V některých případech jsou však naopak odkazy pojaty velmi volně. V těchto případech pak v textu chybí uvozovky vymezující doslovnou citaci textu použité literatury, a odkaz na stránku citované literatury je poněkud neurčitý. Např. Pozn. č. 1 (1. kap.) v textu práce odkazuje na strany 86-105 knihy Vladislava Žáka „Na počátku. Výklad knihy Genesis“. Uvedená poznámka je citována na str. 8, 9 a 10 předkládané práce. Na str. 8 v textu práce je tak odkazováno na s. 86-105 zpracovávané knihy. Přitom však jde o téměř doslovný citát z dané knihy (str. 86a), který by si jistě zasloužil uvozovky; obdobně pak stejná poznámka č. 1 na str. 9. práce je ve skutečnosti téměř doslovnou citací použité knihy (str. 91).

V uvedených případech jde pouze o dílčí nedostatky, které neubírají zpracované práci na kvalitě; je však vhodné autorku upozornit (z důvodu její další badatelské práce) na potřebu zdokonalení práce s odborným textem v uvedeném smyslu.

3) **Hodnocení z hlediska požadavků na formální úpravu práce**

Předkládaná práce (v rozsahu 87 stran) splňuje kriteria kladená na rozsah magisterské práce. Z estetického hlediska působí práce velmi příjemným dojmem, má jednotnou grafickou úpravu. Dobře jsou odlišeny nadpisy a úvody k jednotlivým kapitolám (autorka tímto způsobem v podstatě nahrazuje závěrečné shrnutí jednotlivých kapitol). Zvolený typ písma - kurzíva by mohla být ve vědecké práci méně zdobná (v populární literatuře by ovšem působila velmi pěkně). Výborně je zvolen typ a velikost hebrejského písma; hebrejský text je dostatečně čitelný a vzájemný poměr mezi hebrejským písmem a latinkou nepůsobí v textu rušivě.

Práce obsahuje poměrně málo poznámek pod čarou, odkazujících na prostudovanou a použitou literaturu. Lze současně dodat, že tento nedostatek nahrazuje velké množství odkazů na primární pramen práce - Tanach. Autorka používá většinou literaturu českou nebo literaturu do češtiny přeloženou. Velmi kladně lze hodnotit, že velká část použité literatury (pokud jde o monografie) je novějšího data. Literaturu by však bylo vhodnější členit (v souladu s doporučením v pokynech) na prameny a sekundární literaturu.

Drobné chyby v práci mají většinou charakter překlepů (např. Beřešit místo Berešit str. 5 apod.). Častější chyby obdobného charakteru se vyskytují pouze v transkripci hebrejského textu do latinky. Např. str. 11 – „jkaret“ (יְכָרֶת); „mavul“ (מָבוּל), „vlo“ v hebrejském textu práce je uvedeno pouze „לא“ (v Tanachu je לא); str 14 hebrejský text „Lech lecha“ - neodpovídá celému českému překladu: „jdi do země, kterou ti ukážu“; str. 16. „aser hocitejcha“ (אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ); „mur“ (מִאֹר); „lrišotah“ (לְרִשׁוֹתָהּ); str. 37 „jšav“ (יָשַׁב); str. 38 „anoki“ (אֲנֹכִי), „bkerevo“ (בְּקִרְבּוֹ) apod.

V textu práce je patrná určitá nejednotnost:

- a) některá jména jsou uváděna hebrejsky – v přepisu do latinky (Jicchak), jiná jsou uváděna v českém překladu (Abrahám, Mojžíš);
- b) na některých místech jsou hebrejská slova psaná hebrejským písmem, jinde je zvolen přepis do latinky;
- c) přepis do latinky je nejednotný („Abram“ - str. 5 x „Avram“ - str. 8, „Erec Izrael“ str.

14 x „Erec Jisrael“ str 20);

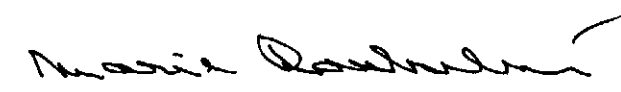
- d) v některých případech autorka při transkripci dodržuje tiberiádský způsob výslovnosti dlouhých a krátkých samohlásek (str. 36, 38, 75), ve většině případů se přiklání k jejich krátké výslovnosti (dnes převládající);
- e) citace autorka někdy uvádí v závěru kapitoly jindy v rámci textu

4) Celkový návrh hodnocení práce:

Pojetí a obsah předkládané diplomové práce plně odpovídá zadání. Práce prokazuje, že autorka je schopna uspokojivým způsobem pracovat s odbornou literaturou, s původním hebrejským textem a splnit stanovené cíle práce v souladu se zpracovávaným tématem, přičemž dodržuje jednotný postup ve všech oddílech. V práci je přehledně a vyváženě přistupováno ke zpracování zadaného tématu z oboru biblické teologie způsobem, který odpovídá požadavkům na diplomovou práci v daném oboru.

Jednotlivé dílčí kritické poznámky uvedené v tomto oponentském posudku mají pouze dílčí povahu a nesnižují odbornou úroveň práce jako celku. Proto **doporučuji, aby práce byla přijata k obhajobě a byla hodnocena v úrovni – výborně.**

V Praze 16.8.2008

ThDr. Marie Roubalová Th.D.
Katedra biblické teologie HTF UK